

4. Ecologia

L'ecologisme ha passat en pocs anys de ser un moviment social minoritari i contracultural a convertir-se en una inquietud present, si més no formalment, a moltes empreses, governs i acords internacionals. L'agreujament de la salut de la Terra per l'impacte de les activitats humanes i la incapacitat de les administracions públiques i els mercats de frenar els alarmants desajustos ecosistèmics, explica l'augment de la sensibilitat i les propostes ecològiques des de la societat civil organitzada.

Trobem arreu del món milers d'experiències que contribueixen, almenys parcial i localment, a reduir l'impacte als ecosistemes i a restablir els cicles de la vida. Aquestes iniciatives prenen moltes formes: moviments socials que reclamen un retorn al camp i a l'escala local, productors ecològics o tradicionals, instituts de recerca i desenvolupament en sostenibilitat, fundacions, ONG's locals o globals com *Greenpeace* o *WWF*. O noves polítiques en governs i empreses per tal de tornar-les més sostenibles.

També apareixen o es recuperen formes ecològiques de gestió dels conreus, com l'*agroecologia*, la *permacultura* o l'*agrofloresta*, així com en la construcció de cases, pobles o barris. Pràctiques quotidianes com el reciclatge, el

compostatge, la reducció del consum o disciplines d'estudi com la *biodinàmica*. Dinàmiques comunitàries i de vida més ben adaptades a un ús ecològic dels recursos, com les ecoviles, les cooperatives de consum agroecològic, les *AMAP*, o les *Transition Towns*.

Sovint aquestes iniciatives estan vinculades a l'economia solidària. La pròpia comprensió de l'ecologia, especialment a l'*ecologia profunda* i a l'agroecologia, entén que no només els mètodes de cultiu, sinó també la posterior distribució dels productes, i per tant l'esfera econòmica, han d'estar integrats en un cicle ecològic complet. Des d'aquestes perspectives, un producte ecològic desplaçat milers de quilòmetres o introduït a les grans cadenes de distribució agroindustrial deixa de ser ecològic. A més, perd a més tota oportunitat de competitivitat en relació als productes agro-industrials. Que sí té, en canvi, quan s'utilitzen xarxes alternatives de distribució d'aliments¹.

El retrobament entre *l'economia* i *l'ecologia* és evident quan observem la pròpia etimologia d'aquestes paraules. *Eco*, del grec *oikos*, *llar*, *casa*, la Terra, és la mateixa arrel d'ambdues paraules; en un cas es tracta de l'estudi o enteniment (*logos*) de la nostra casa; en l'altre, de la seva administració o normes (*nomos*).

Un sistema com l'actual, on hi ha una gran distància i incoherència entre una i altra esfera, genera models de desenvolupament inevitablement *eco-il·lògics* i, per tant, aliens i desajustats amb la realitat i les dinàmiques naturals del nostre planeta; i per tant, ineficients. No pot ser d'altra manera quan la *gestió* de la llar no es correspon amb la *comprensió* de la llar. És tan absurd com gestionar una casa de dos pisos quan només en té un. Això només pot conduir-nos a escenaris de col·lapse i d'errors sistèmics greus, com els que efectivament observem avui en molts camps. Mentre que l'ecologia, que es veu encara sovint com una opció *contracultural*, *antisistema* o minoritària és de fet més *sistèmica*; és *eco-sistèmica*; i l'actual sistema en canvi, *antisistèmic*: contrari als sistemes de la vida al planeta.

---

¹ Vegeu l'obra del mateix autor: *Xarxes alternatives de distribució alimentària*.

4.1 Eco Viles

Les ecoviles són comunitats *intencionals* rurals (tot i que també n'hi ha d'urbanes). És un assentament autosuficient de persones que construeixen les seves cases, treballen i es relacionen amb models de vida

ecològics, de reduït impacte sobre el planeta. Actuen alhora en diversos camps: el social o comunitari, l'ambiental, el psicològic o relacional; la salut integral o holística, la pedagogia alternativa, la formació ecològica, i una visió de món progressista, social o solidària.

Són espais d'habitatge i alhora d'implementació de pràctiques ecològiques; així com centres de recerca, formació i difusió. Es treballa amb la bioconstrucció, l'agricultura i la ramaderia ecològiques, la conservació de l'entorn, l'ús d'energies renovables; el compostatge, el reciclatge o la captació d'aigua de pluja, entre d'altres.

Tot això fa que aquests assentaments no només no perjudiquin l'entorn on es construeixen, sinó que, al contrari, generin més i millor vida al seu voltant. Per als humans, però també per a la flora i fauna. Això s'aconsegueix mitjançant una gestió planificada ecològicament, a través de ***dissenys permaculturals***.

Permacultura: aplicació pràctica de l'ecologia en tots els camps: energia, cultius, hàbitat, aigua, etc. Disseny de finques amb models i patrons inspirats en la natura. És intensiva en informació i imaginació, i no en recursos externs. Si cal molta feina o recursos externs, és que no s'està treballant d'acord amb els patrons naturals. És la Natura qui ha de treballar; l'home tan sols ha de coordinar-la.

La Xarxa Global d'Ecoviles, *Global Ecovillage Network* (GEN) i les xarxes continentals i regionals (*Red Ibérica de EcoAldeas*, *RIE* a Espanya, *ENA* a Nord Amèrica, *CASA* a Llatinoamèrica, etc), enllacen aquestes experiències des de la seva plena autonomia.

La GEN defineix com els quatre pilars bàsics en les ecoviles l'*ecològic*, el *social*, l'*econòmic* i la *visió del món*. Una visió del món pacifista i generalment progressista i disposada a arriscar-se per provar de generar models d'experimentació social, econòmica i ecològica d'avenç social. El que les converteix en un dels únics espais de *recerca social aplicada* a les nostres societats; una branca de l'acadèmia no només poc explorada, sinó generalment perseguida i prohibida.

La intensitat i els models de vida comunitària varien en cada cas. Trobem models del tipus **cohousing**: urbanitzacions ecològiques amb cases unifamiliars autònomes. Barris ecològics, com *l'Hammarby Sjöstad*, a Estocolm, o el barri ecosostenible *Vauban* a Freiburg, Alemanya, on la construcció, l'urbanisme i molts recursos comuns, com la gestió de residus o l'energia, són de tipus ecològic i col·lectiu, però on no hi ha dinàmiques comunitàries entre els veïns.

I en l'altre extrem, comunitats clàssiques com es van conèixer els anys 60 i 70, amb estrets vincles personals, i espais, economia i dinàmiques col·lectives entre els habitants. En molts casos, aquestes comunitats intencionals ecològiques i cooperatives no volen enquadrar-se en el concepte d'EcoVila, ni enxarxar-se globalment, sinó limitar-se, el que no és poc, a la construcció d'un model humà i sostenible de vida a nivell local i regional.

Generalment s'organitzen amb mètodes assemblearis i mantenen estrets llaços socials. Però sovint permeten alhora l'autonomia familiar, combinant les economies individuals o unifamiliars amb espais

d'economia comunitària i diferents graus de socialització dels recursos. Però en tots els casos hi ha una economia conjunta o col·lectiva que resol qüestions estructurals com l'habitatge, les eines i maquinària o determinats projectes productius que involucren tota la comunitat.

Les ecoviles, sovint organitzades en *Cooperatives d'Habitatge* o d'Ús, promouen també la creació de llaços amb les comunitats tradicionals del seu entorn, l'educació alternativa, la convivència i el creixement personal. Aquests últims són aspectes indissociables en aquest tipus de propostes, ja que tota experiència de vida i treball comunitari activa, inevitablement, un procés de creixement personal i col·lectiu, on els espais de confraternització, prevenció i resolució de conflictes són fonamentals.

Doncs no es tracta d'evitar el conflicte, que probablement sigui inherent a la condició humana, sinó de com prevenir-lo, minimitzar-lo i resoldre'l. D'on sorgeixen molts aprenentatges en la dimensió més humana de l'experiència social. Que potser només és assequible i es pot treballar a fons i de debò quan es viu en comunitat.

A més de treballar en profunditat l'àmbit humà, les ecoviles acullen i reproduïxen a escala local i bioregional tot el conjunt de pràctiques innovadores per a la construcció de societats més justes, sostenibles i cooperatives. Sent alhora espais de recerca social, de diàleg, de mostra d'alternatives i d'implementació pràctica i concreta de tots aquests sabers i voluntats de canvi social. Són per tant espais privilegiats i escassos de recerca i d'innovació social que cal promoure i preservar. Espais que val molt la pena conèixer i visitar, i d'on un en surt diferent a com ha entrat.

RIE Xarxa Ibèrica d'Ecoaldeas. www.ecoaldeas.org

GEN www.gen.ecovillage.org

Ecoviles al món

Algunes de les Eco Viles més destacades que trobem actives avui al món són² :

The Farm Amb 5.000 acres de terreny a l'estat de Tennessee, Estats Units és un referent històric. Fou fundada al 1971 per 320 persones pertanyents al moviment

hippy de San Francisco. Durant els anys 80 van arribar a allotjar 1.200 habitants, si bé avui hi viuen al voltant de 150 persones.

www.thefarm.org

Damanhur (Itàlia) Iniciada el 1975, hi viuen més de 1000 persones. Compta amb 500 ha de terreny, als peus dels Alps italians. Utilitza sistemes de moneda pròpia i té un singular temple subterrani. Diuen comunicar-se amb els elements i l'esperit de les plantes.

www.damanhur.org

Vale di Elfos, o el “Popolo degli Elfi”. Va començar als 80 per un grup de joves de diverses nacionalitats, que va decidir crear un experiment de convivència rehabilitant un grup de cases localitzades a Pistoia, un poble de les muntanyes dels Apenins. Es basa en l'autosuficiència i la convivència amb la natura. Una de les claus del seu èxit es basa en la senzillesa del model organitzatiu i en el projecte d'educació comunitària. Actualment són 150 persones.

Zegg (Alemanya). Ecovila i centre internacional de congressos, conformat per una xarxa regional d'iniciatives, grups de treball polític i

---

² Es pot accedir a totes les ecoviles a través de la pàgina del GEN: www.gen.ecovillage.org La majoria disposen de webs pròpies

espiritual, empreses i artistes. S'inspira en l'obra de Dieter Duhm i Sabine Lichtenfels, que han impulsat també *Tamera* a Portugal. Compten amb un espai que denominen *Forum* que defineixen com “una forma ritual de comunicació de la comunitat, on cadascú pot parlar, preguntar i descriure allò que l'emociona i el motiva”. www.zegg.de

Tamera (Portugal) hi viuen, treballen i estudien 200 persones. Es du a terme recerca teòrica i experimental en vida social i comunitària, bioconstrucció, energies netes i ecologia. www.tamera.org

Findhorn (Escòcia) un altre gran referent històric, iniciada el 1962, en què l'espiritualitat de tipus *aquariana* o *new age* constitueix un eix central. Du a terme molts empeniments econòmics, seminaris, publicacions, productes d'hort. Rep 14.000 visitants a l'any de més de 50 països. Com a Damanhur, diuen comunicar-se amb els Devas i els esperits de les plantes, que els donen indicacions de les millors maneres de fer el cultiu. I en efecte, els famosos *jardns de Findhorn* sorprenen a visitants i científics que no s'expliquen la fertilitat i el tamany dels vegetals conreats en un terreny que havia estat erm.

www.findhorn.org

Sieben Linden (Alemanya)

Organitza molts seminaris i cursos de bioconstrucció, habilitats comunicatives, salut holística, treball amb cavalls o permacultura. Han construït edificis de 3 pisos amb tova i palla.

www.siebenlinden.de

Les **Longo Maï Co-operatives** són una xarxa de cooperatives agrícoles, artesanals i auto-gestionades i d'inspiració alternativa, llibertària, laica, rural i anti-capitalista. La primera cooperativa va ser fundada al 1973 a Limans, i posteriorment la xarxa s'ha difós per Europa (França, Alemanya, Àustria, Suïssa i Ucraïna) i Amèrica Central (Costa Rica).

www.prolongomaif.ch

4.2 Decreixement

A partir de les tesis del matemàtic i economista romanès Nicholas Georgescu-Roegen (1906-1994), repeses recentment per Serge Latouche i *l'Institut pour la décroissance soutenable*, veiem sorgir un nou moviment social anomenat *Decreixement*, que es centra en l'anàlisi i difusió de formes alternatives i sostenibles d'economia, treball i consum.

La idea central dels també anomenats *objectors de creixement*, (*objecteurs de croissance*), és un argument evident i indiscutible: *no pot haver-hi un creixement infinit en un món finit*. Una de les frases més cèlebres del decreixement és que *només un boig o un economista poden defensar aquesta idea*. Enlloc d'això es reclama tornar a una *petjada ecològica* d'un sol planeta, com era abans dels anys 70 enlloc dels 2,3 planetes actuals.

Petjada ecològica: concepte que descriu l'impacte de tota activitat, calculant la superfície de territori necessària per extreure les matèries primeres necessàries, o reciclar els residus generats.

Decréixer es proposa com un objectiu econòmic subversiu i contraintuitiu, oposat al creixement infinit del PIB, axioma bàsic del capitalisme. També fa un crit d'atenció al fet que ja hem superat el *peak oil*, el moment en què l'extracció del petroli ha arribat al seu cènit. El que implica que ens espera una davallada del volum disponible i un augment dels preus d'una matèria bàsica sense la qual les societats d'avui no sabrien com organitzar-se.

Aquest moviment reuneix moltes iniciatives ecològiques i de l'economia social. Algunes creades recentment arran d'aquest impuls, i d'altres ja

existents que s'han afegit a aquesta nova forma d'entendre els rumbos apropiats per al planeta, des d'un abordatge ampli i transversal. Experiències com les cooperatives de consum, els horts comunitaris o les xarxes d'intercanvi amb monedes socials.

A Catalunya la *Xarxa pel Decreixement* vincula noves organitzacions que actuen i pensen així, fent conferències, seminaris i tallers. També posen a disposició a través d'una web molt completa i actualitzada, eines virtuals i informacions. Es celebren seminaris internacionals amb un format a mig camí entre un seminari acadèmic i el FSM.

www.decreixement.net

www.degrowth.net

4.3 Transition Towns

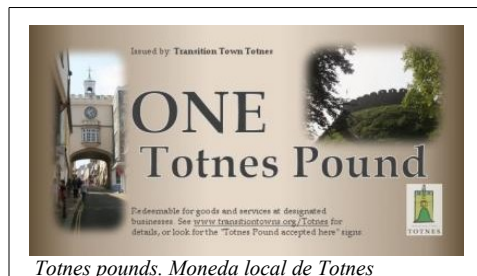
El concepte de les *comunitats en transició* o *transition towns* va sorgir en un petit poble d'Irlanda a partir d'un estudi de permacultura en què el professor i ambientalista Rob Hopkins va proposar un exercici: elaborar un mapa per a un futur sostenible de la ciutat, amb adaptacions graduals en els àmbits de la producció d'energia, la salut, l'educació, l'economia i l'agricultura.

Un dels estudiants, Louise Rooney va aprofundir-hi, i va presentar la seva proposta a l'ajuntament de Kinsale, a Irlanda, que va prendre la decisió històrica d'aprovar aquest pla per tal d'assolir majors graus de sostenibilitat i autonomia energètica. El 2006 la idea va ser implementada i ampliada al poble natal d'Hopkins, Totnes, a Anglaterra.

Des d'aleshores la iniciativa s'ha estès a moltes altres ciutats del món, i ja hi ha milers de ciutats i pobles oficialment reconeguts com a comunitats en transició a molts països.

La idea central és generar models de transició cap a ciutats que no empitjorin la situació de canvi climàtic, focalitzant especialment en la reducció de combustibles. Proposen plans integrals de canvis infraestructurals per assolir majors graus d'autosuficiència energètica i sostenibilitat local, i integren iniciatives com les monedes locals com la *Lliura de Totnes*, que pot usar-se en botigues i empreses locals. El que contribueix a la relocalització econòmica.

Ens permeten entendre també, a un nivell més conceptual, que els models *en transició*, és a dir, que reconeixen estar en un canvi gradual des de les

realitats actuals de capitalisme industrial i financer, poden aconseguir millors resultats que altres iniciatives que no dissenyen prou bé els camins per promoure o difondre les seves propostes. Sense que *transició* suposi una renúncia al nucli de la proposta de canvi social, sinó al contrari, generant amb ella els aprenentages imprescindibles, tant tècnics com psicològics i psicosocials, per passar d'on som ara a societats més justes i sostenibles.

Un dels lemes del moviment és *aliments a peu, no a milles*. És molt proper al moviment pel decreixement i comparteix molts aspectes, tant en les propostes i marcs teòrics generals com en els mètodes de treball i col·laboració en xarxa.

Estableixen en molts casos col·laboracions estables amb les administracions públiques locals. El que suposa un model també innovador de relacions entre la societat civil i les administracions públiques locals, que no es dona en molts altres iniciatives de l'ecologia i l'economia alternativa, basades més en l'autogestió i en pràctiques *eco-libertàries* d'autonomia respecte l'Estat.

Es generen models locals autònoms, alhora que es participa d'una xarxa de ciutats i pobles al món que comparteixen aquest mateix projecte i filosofia, que cada comunitat aplica a la seva manera. A través de la web www.transitionus.org s'ajuda a les organitzacions o comunitats que volen iniciar un projecte així.

*The transition
handbook.
From oil
dependency to
local resilience.*
Rob Hopkins

Dibuix de la portada del llibre de Rob Hopkins

4.4 Les AMAP

Un altre bon exemple de model econòmic local, innovador i transformador són les AMAP: *Associacions per al Manteniment de l'Agricultura Pagesa* (*paysanne* en francès). També anomenades *Teikei* (*relacions directes*) al Japó, *CSA* (*Community Supported Agriculture*) als EEUU i Canadà; *ASC* (*Agriculture Soutenue par la Communauté*) al Québec; Reciproco a Portugal, Food Teams a Bèlgica

Funcionen de manera molt semblant a les cooperatives de consum que veiem tot seguit al capítol de l'economia social. Però es dirigeixen d'una manera específica, com el seu nom indica, a l'ajuda directa en el manteniment de l'agricultura camperola, entenen-ho com una aposta explícita i concreta per l'ecologia.

Es tracta d'una associació de consumidors units per adquirir productes d'alimentació ecològica a un agricultor proper, sovint tradicional o bé ecològic. Es paguen per avançat els productes de tota la temporada (entre 200 i 500 €), que es distribueixen directament pel productor cada setmana, durant els 3, 6 o 9 mesos que dura cada contracte.

Aquest model alternatiu de distribució permet reduir els costos i el preu de venda dels productes ecològics per la proximitat entre productor i consumidor, evitant els *aliments quilomètrics* i per tant les despeses en transport, així com per la inexistència d'envasos. Però molt especialment per la desaparició d'intermediaris, que a les grans cadenes de distribució d'aliments (GDA) representen entre un 60 i un 80% del preu de venda final. O el que és el mateix, un encariment dels productes de l'hort al plat d'una mitjana del 500%; superant en molts casos el 1.000%.

Aquesta reducció dels costos de distribució i del preu final de venda es comparteix entre el productor i el consumidor, guanyant ambdós amb aquesta col·laboració. A més, el productor disposa d'un capital al principi de la temporada per planificar millor les inversions de la seva granja. Això li permet reduir la dependència de préstecs bancaris i de les vendes diàries o setmanals. També pot tenir una estimació molt més ajustada de la quantitat de productes que ha de subministrar a la seva comunitat local, amb una venda que ja està establerta abans que arribi la collita.

En realitat els consumidors no estan comprant productes, sinó parts (accions, *shares*) de la producció setmanal de la granja. El pagament d'una quantitat tan elevada per avançat, fa que el consumidor pugui entendre's com un *accionista* de la granja. Rebut els *dividends* en forma de *cistelles*, que seran més o menys abundants segons l'èxit de les collites, contribuint a una millor estabilitat financera de la granja.

Quan és un únic agricultor el que ofereix la totalitat dels seus productes a una sola AMAP, tota la producció pot estar venuda per endavant, ajustant a la perfecció l'oferta amb la demanda local de productes, gràcies a aquests mètodes locals, participatius i independents del mercat. Un escenari molt diferent als desajustos permanents entre oferta i demanda que trobem al sistema

agroalimentari global i que causen milions de morts per fam. En un planeta que, segons la FAO, podria alimentar no només els 7.000 milions d'humans que l'habitarem, sinó a 12.000 milions³.

³ "Xarxes alternatives de distribució alimentària", op.cit, i els llibres recomanats.

Aquests nous mecanismes de distribució permeten prescindir de les GDA, que controlen entre un 50 i un 70% del comerç d'aliments a la majoria de països del món, el que permet recuperar o generar majors graus de sobirania alimentària regional.

Aquesta major implicació entre el consumidor i el productor crea un nou model d'organització econòmica, local i comunitària. La seva finalitat ja no és només la maximització de beneficis empresarials, sinó un objectiu compartit més ampli de salut ecològica i social, de relocalització econòmica, sobirania alimentària i de manteniment de petites explotacions camperoles. Interessos comuns, no privats. Es protegeix la biodiversitat biològica, social i cultural d'una regió a través de l'ajuda activa, directa i pràctica a la viabilitat econòmica de granges ecològiques i tradicionals. El productor pot fer front així a les dificultats creades per l'hegemonia de l'agro-indústria i les GDA al camp, que o bé el desplacen o bé l'absorbeixen als seus mètodes.

Els riscos d'una mala collita es socialitzen entre les dues parts, reduint en aquest cas, la quantitat disponible d'algun producte a les cistelles setmanals de tots; alhora que es distribueixen també els excessos d'una bona collita. Això fa que siguin també un model alternatiu *d'assegurança* davant d'inclemències climàtiques que passa per un nou model de col·laboració ciutadana que socialitza les pèrdues.

També constitueixen un nou model de *certificació ecològica participativa*, on els usuaris certifiquen, dintre dels marges d'una associació, l'origen ecològic dels productes, enlloc de fer-ho amb segells com el CCPAE, que suposen inversions i manca de control local dels criteris establerts.

Constitueixen per tant un altre nou model d'organització econòmica ciutadana, profundament democràtic, que redefineix els rols i les relacions entre productor i consumidor, fent que s'apropin fins al punt de fusionar-se i redefinir una i altra activitat.

A més de convertir-se en accionistes de la granja, les famílies la visiten i la coneixen, i sovint hi treballen unes hores. També prenen part, com hem vist a la *wikinomia*, en les decisions sobre els mètodes de producció, els preus, els tipus i quantitats de productes, etc. Com a la *wikinomia*, el consumidor s'introdueix de forma decisiva en l'estructura productiva i es desdibuixa la frontera entre productor i consumidor.

Obre noves formes de comprensió del que pot ser una organització econòmica. I genera alhora, com al *software lliure*, nous conceptes i interrogants que no estan ni tan sols conceptualitzats a les ciències socials, polítiques i econòmiques: Què és un AMAP? Una cooperativa? Una col·lectivització econòmica? Una redefinició del que significa produir, consumir i comerciar? Una redefinició de les relacions entre el camp i la ciutat? Del que és el mercat? La societat?

A diferència dels canvis que hem vist a la *Revolució de la Informació*, a l'*Ecologia* les innovacions provenen, igual que a l'*Economia Alternativa*, de moviments socials. Això fa que siguin experiències

inicialment més reduïdes i localitzades demogràficament, i per tant amb menor repercussió immediata en comparació amb les transformacions de les TIC o de la nova gestió de les *empreses intel·ligents* a la Societat del Coneixement.

Tot i així, el seu creixement es basa en la rèplica de models locals d'èxit a d'altres llocs del món. Les AMAP han crescut ràpidament a França, on ja representen un 2,5% del total de la distribució d'aliments. Agrupa 270.000 consumidors i mou 50 milions d'euros cada any. Aquesta popularitat ha fet sorgir un debat sobre si això és positiu, o bé si fa que perdi, en massificar-se, part dels principis polítics. En tot cas consolida un model alternatiu i viable a les GDA, ja no tan minoritari. El que fa que sigui, si més no a França, una de les construccions *altersistèmiques, post-capitalistes, decreixentistes* o *eco-llibertàries* de més èxit i difusió. Sens dubte l'estructura agrària del país, basada en la mitjana propietat molt distribuïda dels camps, ajuda a l'èxit d'aquesta proposta a França.

Un exemple de la derivació capitalista dels AMAP i de *capitalisme netàrquic*, és *La Ruche qui dit oui*, que adapta el principi dels AMAP a una empresa comercial. Creada el 2011, posa en contacte productors i consumidors en una distància menor de 250km. El 2015 comptava amb 4.500 productors, 112.000 clients, 70 treballadors i ingressos de 25 milions d'euros. L'empresa rep la meitat del preu de la venda; l'intercanvi econòmic es fa prèviament on-line, i els productes es distribueixen setmanalment en locals associatius, espais de l'ajuntament o esglésies.

Aquest es un clar exemple de com noves formes i lògiques arriben també al capitalisme, transformant-lo, però integrant la innovació social a les lògiques del capital. Tot i així és un model que resulta interessant a molts nivells, com mostra el seu èxit. Apropa moltes de

les virtuds de les AMAP a molts consumidors, facilitant alguns processos amb dinàmiques de mercat, però recolzant-se en dinàmiques de treball, consum i fins i tot en espais associatius.

Tret del cas francès, dels CSA als EUU i Canadà i dels *Teikei* al Japó, que agrupen milers de consumidors, son experiències reduïdes. Però el seu arrelament comunitari fa que siguin sòlides i que tinguin elevats graus de democràcia organitzacional pel fet de construir-se a través d'un permanent debat intern d'idees en la creació de cada projecte.

Com que es fan a escala humana, generen un punt de trobada entre la doble dimensió individual i política o social de l'ésser humà. Permeten recuperar un àmbit tribal, comunitari o del *comunal*, avui perdut i en canvi potser necessari a nivell psicològic i psicosocial, reconstruint llaços socials de proximitat i estructures polítiques a escala humana.

(Per a una descripció més aprofundida dels AMAP, així com d'altres mètodes ecològics de distribució i un anàlisi més ampli de les GDA, consulteu el llibre del mateix autor: “Xarxes alternatives de distribució alimentària”)

AMAP Franceses: <http://www.reseau-AMAP.org>

Teikei japonesos: www.joaa.net

CSA (Community Supported Agriculture), EUA:

www.localharvest.org/CSA/

Llibres recomanats:

Esther Vivas, Xavier Montagut. (2007), *Supermercats no Gracies*.
Barcelona Ed. Icaria

La *wikinomia* a l'agroecologia

A les AMAP podem reconèixer molts dels mètodes que defineixen la *wikinomia*, en un sector tan diferent com és l'*agroecologia*. Hi trobem les mateixes dinàmiques obertes i participatives que hem vist en algunes grans corporacions innovadores, així com a la cultura lliure o *open source*.

El fet que veiem formes d'organització i lògiques tan semblants en sectors tan distants com grans corporacions capitalistes, el desenvolupament informàtic o l'agroecologia, permet pensar que el concepte de *wikinomia* ha identificat quelcom més que unes determinades pràctiques en el camp de l'economia industrial i informacional. Permet pensar que som davant de noves tendències socials i de gestió *wikiacràtiques* que afecten de manera àmplia i transversal moltes organitzacions en diferents sectors.

Les AMAP comparteixen algunes de les característiques que assenyalen Tapscott i Williams per a l'economia industrial:

“Companyies com *Boeing*, *BMW* i *Procter & Gamble* treuen partit de la col·laboració i l'auto-organització com nous i potents instruments per reduir costos, innovar amb més rapidesa i crear noves col·laboracions amb clients i socis.”

A les AMAP també trobem un nou tipus d'interacció entre productor i consumidor, on aquest intervé decisivament en el producte final i en la gestió de la granja, el preu i la forma de pagament. Arribant a redefinir i difuminar, com a la *wikinomia*, la frontera tan nítida al capitalisme entre el consumidor i el productor.